

**Wojewódzki Inspektorat
Ochrony Środowiska
w Katowicach**

*Nadzór i kontrola nad przedsiębiorcami
w zakresie realizacji obowiązków
wynikających z ustawy
o gospodarce opakowaniami i odpadami
opakowaniowymi*

*dr Jerzy Kopyczok
Zastępca Śląskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska*

Inspekcja Ochrony Środowiska powołana jest do kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz badania i oceny stanu środowiska.

Działalność IOŚ prowadzona jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska tekst jednolity Dz.U. z 2013 r. poz.686 z późn.zm.

- W ramach ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska do jej zadań należy m.innymi kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie:
- przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
(ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi).

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Ustawa z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2013 r. poz. 888) weszła w życie 1 stycznia 2014 r. i zastąpiła dotychczasową ustawę z 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz część przepisów ustawy z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (w części dotyczącej opakowań).

Nowelizacja ustawy wynikała z konieczności pełnej transpozycji prawa Unii Europejskiej (dyrektywa 94/62/WE), a mianowicie zobowiązania przedsiębiorców do osiągnięcia określonych poziomów odzysku i recyklingu w zakresie gospodarowania odpadami opakowaniowymi.

Podmiotami korzystającymi ze środowiska w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – prawo ochrony środowiska są:

przedsiębiorca w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.10), a także osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śród-lądowego oraz osoby wykonujące zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki,

b) jednostka organizacyjna niebędąca przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,

c) osoba fizyczna niebędąca podmiotem, o którym mowa w lit. a, korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia;

Zgodnie z ustawą o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy kontrola podmiotów korzystających ze środowiska prowadzących działalność w zakresie wprowadzania na rynek opakowań, wyrobów w opakowaniach a także prowadzących gospodarkę odpadami opakowaniowymi (przetwarzających odpady opakowaniowe, organizacje odzysku, dokonujących transgranicznego przemieszczania odpadów opakowaniowych).

WYMAGANIA STAWIANE OPAKOWANIOM WPROWADZANYM NA RYNEK

Wprowadzający opakowania obowiązany jest ograniczać ilość i negatywne oddziaływanie na środowisko substancji stosowanych do wytwarzania opakowań oraz wytwarzanych odpadów opakowaniowych aby:

- opakowania nie zawierały szkodliwych substancji w ilościach stwarzających zagrożenie dla produktu, środowiska lub zdrowia ludzi
- maksymalna suma zawartości ołowiu, kadmu i rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu nie przekraczała 100 mg/kg (z wyjątkami)

WYMAGANIA STAWIANE OPAKOWANIOM WPROWADZANYM NA RYNEK

Obowiązany jest do projektowania i wykonania opakowań w sposób umożliwiający:

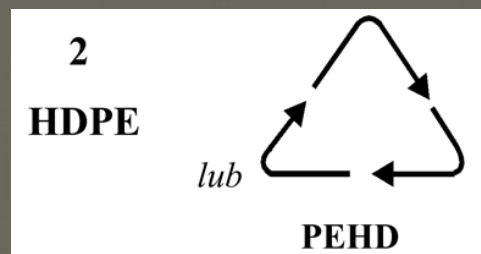
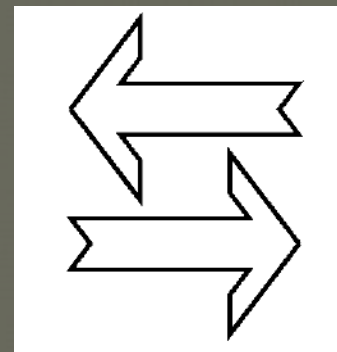
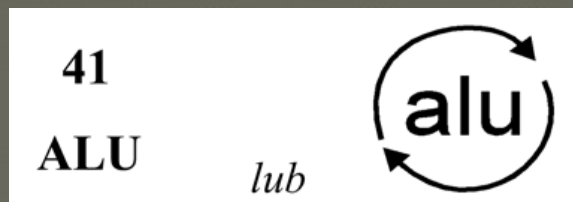
- ich wielokrotne użycie i późniejszy recykling;
- przynajmniej recykling (w przypadku braku możliwości jego wielokrotnego użycia);
- inną formę odzysku (jeżeli nie jest możliwe wykorzystanie wg. ww. punktów)

OZNAKOWANIE OPAKOWAŃ

Wprowadzający produkty w opakowaniach lub opakowania może umieszczać na opakowaniach oznakowania wskazujące na:

- rodzaj materiałów, z którego opakowanie zostało wykonane;
- możliwość wielokrotnego użycia opakowań;
- przydatność opakowania do recyklingu;

WYMAGANIA STAWIANE OPAKOWANIOM WPROWADZANYM NA RYNEK

SPEŁNIANIE PRZEZ OPAKOWANIA NORM JAKOŚCIOWYCH:

PN-EN 13427 – Wymagania dotyczące stosowania Norm Europejskich w zakresie opakowań i odpadów opakowaniowych;

PN-EN 13428 – Wymagania dotyczące wytwarzania i składu. Zapobieganie poprzez redukcję u źródła;

PN-EN 13422 – Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do odzysku poprzez kompostowanie i biodegradację

PN-EN 13340 – Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do odzysku przez recykling materiałowy;

PN-EN 13429 – Wielokrotne użycie;

PN-EN 13431 – Wymagania dotyczące opakowań przydatnych do odzysku w postaci energii, w tym określenie minimalnej wartości opałowej dolnej,

**WYMAGANIA STAWIANE PODMIOTOM
wprowadzającym na rynek produkty w opakowaniach**

Zapewnienie odzysku, w tym recyklingu odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty

SAMDZIELNIE

lub poprzez

ORGANIZACJĘ ODZYSKU OPAKOWAŃ

Wymagania stawiane podmiotom:

REJESTR PRZEDSIĘBIORCÓW

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r.
o odpadach przedsiębiorca:

- będący organizacją odzysku opakowań,
- dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy produktów w opakowaniach,
- eksportujący: opakowania, produkty w opakowaniach,
- wprowadzający: opakowania, produkty w opakowaniach
- prowadzący recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych

– podlega wpisowi do ***Rejestru podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami*** prowadzonego przez marszałka województwa

WYMAGANIA STAWIANE PODMIOTOM wprowadzającym na rynek produkty w opakowaniach

Spełnienie obowiązków poprzez:

- osiągnięcie poziomów recyklingu i odzysku odpadów opakowaniowych;
- prowadzenie kampanii edukacyjnych;

POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU

Wprowadzający produkty w opakowaniach jest obowiązany od dnia 31 grudnia 2014 r. oraz w latach następnych osiągnąć docelowy poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych co najmniej w wysokości:

Poz.	Odpady opakowaniowe powstałe z rodzaj opakowań	Poziom w %	
		odzysk	recykling
1	opakowań razem	61	56
2	opakowań z tworzyw sztucznych	–	23,5
3	opakowań z aluminium	–	51
4	opakowań ze stali, w tym z blachy stalowej	–	51
5	opakowań z papieru i tektury	–	61
6	opakowań ze szkła	–	61
7	opakowań z drewna	–	16
8	opakowań wielomateriałowych	–	poziom określony odpowiednio w poz. 1–7 wg rodzaju materiału przeważającego w opakowaniu wielomateriałowym
9	pozostałych opakowań	–	–

OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORCY

Przedsiębiorca prowadzący recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych jest obowiązany spełniać wymagania określone dla prowadzonej działalności w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w tym posiadać decyzje w zakresie gospodarowania odpadami, jeżeli są wymagane.

Przedsiębiorca eksportujący odpady opakowaniowe oraz przedsiębiorca dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy odpadów opakowaniowych są obowiązani spełniać wymagania, określone dla prowadzonej działalności w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w tym posiadać decyzje w zakresie gospodarowania odpadami, jeżeli są wymagane.

Przedsiębiorca wpisany do rejestru jest obowiązany wystawiać odpowiednio do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej dokumenty DPO, DPR, EDPO i EDPR.

DOKUMENTY POTWIERDZAJĄCE SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI

- **DPR** – rozumie się przez to dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich recyklingu,
- **DPO** – rozumie się przez to dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich odzysku,
- **EDPR** – rozumie się przez to dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi, w tym określający masę tych odpadów,
- **EDPO** – rozumie się przez to dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich innemu niż recykling procesowi odzysku, w tym określający masę tych odpadów.

DOKUMENT POTWIERDZAJĄCY INNY NIŻ RECYKLING PROCES ODZYSKU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH za rok		
C przeznaczony dla marszałka województwa ¹⁾	Nr ewidencyjny wydanego dokumentu	Nr rejestrowy ²⁾
	Data wydania, znak oraz termin obowiązywania decyzji zezwalającej na prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania odpadów oraz nazwa organu, który wydał decyzję dla prowadzącego inny niż recykling proces odzysku	
Nazwa lub imię i nazwisko wprowadzającego produkty w opakowaniach lub nazwa organizacji odzysku opakowań, dla których przeznaczony jest ten dokument ^{3), 4)}	Podmiot wnioskujący o wydanie dokumentu ⁵⁾	Nazwa lub imię i nazwisko prowadzącego inny niż recykling proces odzysku
.....
.....
.....
Adres ^{3), 6)}	Adres ^{3), 6)}	Adres ^{3), 6)}
.....
.....
Telefon/faks	Telefon/faks	Telefon/faks
NIP	NIP	NIP

DOKUMENTY POTWIERDZAJĄCE SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI

Masę odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi lub innemu niż recykling procesowi odzysku oraz zastosowany proces odzysku i recyklingu ustala się w oparciu odpowiednio o **dokument DPR albo dokument DPO**.

Masę odpadów opakowaniowych będących przedmiotem eksportu odpadów opakowaniowych oraz wewnątrzspółnotowej dostawy odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi lub innemu niż recykling procesowi odzysku ustala się w oparciu odpowiednio o **dokument EDPR albo dokument EDPO**.

Zobowiązani do wystawiania dokumentów EDPR lub dokumentów EDPO są:
przedsiębiorcy dokonujący wewnątrzspółnotowej dostawy odpadów opakowaniowych, przedsiębiorcy eksportujący odpady opakowaniowe.

Zobowiązani do wystawiania dokumentów DPR lub dokumentów DPO są: **przedsiębiorcy prowadzący recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych.**

Dział 1. Rodzaj oraz masa odpadów opakowaniowych przyjętych do innego niż recykling procesu odzysku

Lp.	Kod odpadu ⁷⁾	Rodzaj odpadu ⁷⁾	Odpady opakowaniowe pochodzące z gospodarstw domowych ⁸⁾	Masa odpadów opakowaniowych przyjętych do innego niż recykling procesu odzysku [kg]	Nr karty przekazania odpadów potwierdzającej przyjęcie odpadów opakowaniowych przez prowadzącego inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych	Inny niż recykling proces odzysku ⁹⁾
			☐			
			☐			
			☐			
			☐			

DOKUMENTY POTWIERDZAJĄCE WYKONANIE OBOWIĄZKÓW PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH PRODUKTY W OPAKOWANIACH

- Prowadzenie ewidencji ilości i rodzajów opakowań wprowadzanych na rynek,

OPCJONALNIE:

- Prowadzenie ewidencji w zakresie osiągniętych poziomów recyklingu i odzysku odpadów opakowaniowych;
- Przekazywanie sprawozdań o osiągniętych poziomach recyklingu i odzysku odpadowych opakowań;
- Wnoszenie opłat z tytułu nieosiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu,
- Potwierdzenie poniesienia kosztów związanych z kampanią edukacyjną (faktury, dokumentacje, potwierdzenia wniesienia opłaty na konto NFOŚiGW);

OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORCY

Wprowadzający produkty w opakowaniach jest obowiązany:

- zapewniać odzysk, w tym recykling odpadów opakowaniowych takiego samego rodzaju jak odpady opakowaniowe powstałe z tego samego rodzaju opakowań jak opakowania, w których wprowadził produkty
- zorganizować system zbierania oraz zapewniać odzysk, w tym recykling, odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych, z tym że wprowadzający środki niebezpieczne będące środkami ochrony roślin jest obowiązany zorganizować system zbierania oraz zapewniać odzysk, w tym recykling, odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin.
- prowadzić publiczne kampanie edukacyjne
- obowiązany do dnia 31 grudnia 2014 r. oraz w latach następnych osiągnąć docelowy poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych co najmniej w wysokości określonej w załączniku nr 1 do omawianej ustawy
- prowadzić ewidencję w formie pisemnej albo w systemie teleinformatycznym

OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORCY

Przedsiębiorca:

- wprowadzający opakowania,
- wprowadzający produkty w opakowaniach,
- eksportujący opakowania,
- eksportujący produkty w opakowaniach,
- dokonujący wewnątrzwspólnotowej dostawy opakowań

- jest obowiązany sporządzić i złożyć marszałkowi województwa Roczne sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami w terminie do dnia 15 marca następującego po roku kalendarzowym, którego sprawozdanie dotyczy.

WYMAGANIA STAWIANE PODMIOTOM GOSPODARUJĄCYM ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI

Spełnianie wymagań ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach:

- ewidencja odpadów opakowaniowych
- sprawozdawczość w zakresie postępowania z opadami w tym opakowaniowymi;
- spełnianie wymagań określonych decyzjami dot. gospodarowania odpadami;
- spełnianie wymagań stawianych instalacjom do odzysku/ recyklingu odpadów (w tym opakowaniowych);

Najważniejsze zmiany wprowadzone nowymi przepisami to:

- Wprowadzenie rejestru przedsiębiorców,
- Zmiana w sposobie obliczania poziomów odzysku i recyklingu,
- Zmiany w działalności organizacji odzysku opakowań,
- Możliwość zawierania porozumień mających na celu stworzenie systemu gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
- Wprowadzenie obowiązkowego audytu i kontroli w przedsiębiorstwach, które prowadzą recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych (przetwarzających powyżej 400 Mg odpadów opakowaniowych rocznie).

Zamieszanie związane z nowymi przepisami:

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (art. 23 ust. 9 oraz ust. 10, Dz. U. z 2013r. poz. 888.) wprowadziła zmiany w systemie sprawozdawczym. Przedsiębiorcy prowadzący recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, zobowiązani zostali do przesyłania dokumentów potwierdzających odzysk i dokumentów potwierdzających recykling do marszałka województwa.

Zgodnie z ustawą ww. dokumenty muszą trafić do marszałka województwa w terminie 30 dni od upływu kwartału, w którym dokumenty te zostały wystawione.

W związku z zaistniałymi zmianami dokumenty DPO/DPR za rok 2014 był często błędnie przekazywane do WIOŚ w Katowicach, w terminach niejednokrotnie późniejszych niż wymagają tego przepisy prawa.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ

Działalność kontrola Inspektoratu prowadzona w dwóch kierunkach:

1. Spełnianie wymagań stawianych opakowaniom – (kontrole z zakresu tzw. nadzoru runku);

Kontrola producentów i importerów opakowań, wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach.

2. Spełnianie wymagań stawianych podmiotom biorącym udział w obrocie odpadowymi opakowaniami (prowadzone w ramach kontroli z zakresu gospodarki odpadami);

Kontrola podmiotów zbierających oraz przetwarzających odpady.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ

W 2014 r. przeprowadzono łącznie 1040 kontroli w tym:

- 107 wyrobów z czego w 2 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości dot. braku spełniania zasadniczych wymagań przez opakowania;*
- 410 kontroli w zakresie gospodarki odpadami w tym między innymi podmiotów prowadzących działalność dot. obrotu surowcami wtórnymi (papier i tektura, tworzywa sztuczne, złom stalowy, itp.);*

DZIAŁANOŚĆ KONTROLNA WIOŚ

Liczne kontrole potwierdziły, że nie wszyscy recyklerzy spełniają wymagania zawarte w nowej ustawie.

W ramach przeprowadzonych kontroli w zakresie gospodarki odpadami stwierdzono m.in. że:

- przedsiębiorcy prowadzący recykling lub inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych nie posiadali aktualnych decyzje w zakresie gospodarowania odpadami,
- przedsiębiorcy zobowiązani do wystawiania DPO/DPR nie przekazywali odpowiednim organom trzecich egzemplarzy dokumentów potwierdzających odzysk oraz dokumentów potwierdzających recykling odpadów opakowaniowych
- Roczne sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami były składane nieterminowo, za co WIOŚ wymierzał kary administracyjne,
- dokumenty DPO/DPR były uzupełniane w sposób błędny lub niekompletny,
- zdarzały się przypadki, że dokumenty DPO/DPR były fałszowane.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA WIOŚ

W ramach prowadzonych kontroli (dane dla całego Inspektoratu) wydano:

- 211 decyzji w zakresie ustawy o odpadach na łączną kwotę 170 tys. zł;*
- 29 decyzji z zakresu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach na kwotę łączną 153 tys. zł;*
- 93 mandaty karne na kwotę 37 tys. zł.*

ADMINISTRACYJNE KARY PIENIĘŻNE

Zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt. 10 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, przedsiębiorcy zobowiązani do wystawiania DPO/DPR podlegają administracyjnej karze pieniężnej w przypadku nie przekazania marszałkowi województwa trzecich egzemplarzy dokumentów potwierdzających odzysk oraz dokumentów potwierdzających recykling odpadów opakowaniowych.

Kary pieniężne za ww. czyny wymierza w drodze decyzji właściwy wojewódzki inspektorat ochrony środowiska

ADMINISTRACYJNE KARY PIENIĘŻNE

- 1) wystawianie dokumentów DPR, DPO, EDPR, EDPO bez wpisu do rejestru;
- 2) nieograniczenie ilości substancji szkodliwych stosowanych do wytwarzania opakowań oraz wytwarzanych odpadów opakowaniowych (opakowania zawierają szkodliwe substancje w ilościach stwarzających zagrożenie dla produktu, środowiska lub zdrowia ludzi, suma zawartości ołowiu, kadmu, rtęci i chromu IV w opakowaniu nie przekraczała 100 mg/kg)
- 3) nieograniczenie ilości, objętość i masa opakowań
- 4) wprowadzanie do obrotu opakowań projektowanych i wykonanych w sposób uniemożliwiający: ich wielokrotne użycie i późniejszy recykling albo inną niż recykling formę ich odzysku – jeżeli nie jest możliwy ich recykling;
- 5) nieprzekazywanie organizacji odzysku opakowań, oraz nie przedstawianie jej niezbędnych danych pozwalających na realizację przejętych przez nią obowiązków
- 6) niefinansowanie kosztów zbierania odpadów opakowaniowych po środkach niebezpiecznych będących środkami ochrony roślin przez przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego albo nie odbiera na własny koszt tych odpadów;

ADMINISTRACYJNE KARY PIENIĘŻNE

- 7) nieprzeznaczenie funduszy na publiczne kampanie edukacyjne lub nie przekazywanie na rachunek Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej łącznie co najmniej 2% wartości netto opakowań wprowadzonych do obrotu w poprzednim roku kalendarzowym;
- 8) nieprowadzenie ewidencji obejmującej informacje o masie opakowań, wprowadzanych do obrotu produktów w danym roku kalendarzowym;
- 9) niewystawianie: DPR, DPO, EDPR, EDPO, albo wystawianie dokumentów nierzetelnie;
- 10) nieprzekazywanie marszałkowi województwa 3 egzemplarzy DPR, DPO, EDPR, EDPO
- 11) nieprowadzenie na własny koszt selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ofercie handlowej tej jednostki, według rodzajów opakowań, z których powstały odpady przez jednostkę handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 2000 m²
- 12) karze pieniężnej podlega także organizacja odzysku opakowań, która wbrew przepisowi nie przeznaczona na publiczne kampanie edukacyjne co najmniej 5% przychodów uzyskanych z przejęcia obowiązków określonych w art. 17 ust. 1.

Kary pieniężne za ww. czyny, wymierza w drodze decyzji, właściwy wojewódzki inspektor ochrony środowiska

Dziękuję za uwagę.